

REDACTIUNEA.
 Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
 Scrierile nefranțate nu
 se primesc. Manuscrisurile
 nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
 MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
 următoarele Birouri de anunțuri:
 În Viena: M. Dukas Nachr.
 Max. Augenthaler & Emerich Lasser.
 Melnyk Schalk. Rudolf Basso.
 A. Opalka Nachr. Anton Opalka.
 În Budapesta: A. V. Goldber-
 ger, Ekstein Bernat. În Ham-
 burg: Maroyl & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
 riază garmond pe o coloană 6 or.
 și 30 or. timbru pentru o pu-
 blicație. — Publicări mai dese
 după oră și învolant.
 RECLAME pe pagină a 8 a o
 seacă 10 or. sau 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXIII.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de *Duminecă* 8 franci.
 Se primumără la toate ofi-
 ciele poștale din țară și din
 afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea. Piața mare
 Tergul Inului Nr. 30, eteaj
 I. Pe un an 10 fl., pe șase
 luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
 luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
 v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
 namentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 84.

Brașov, Sâmbătă 15 (28) Aprilie.

1900.

Grupurile majorității dietale.

Vorbirăm de pregătirile ce le face actualul cabinet unguresc pentru viitoarea sa acțiune, dela care va atârna soarta sa și a programului său. Am vădit cum omul nou, merit de-a fi mâna dreaptă a ministrului de interne în conducerea administrației, dăr mai ales a alegerilor viitoare dietale, a știut să-și espună cugetările sale programatice așa, ca să nu se depărteze cu nimic de vederile și programul șetului său. Rămâne acum să constatăm, că acele grupuri din partida actuală a guvernului, cari au cauze a-se teme mai mult de-a fi delaturate, sau cel puțin foarte slăbite cu ocaziunea viitorilor alegeri, se prepară asemenea la luptă cu noul curent și că prin urmare se va oferi incurând țării un interesant spectacol de învâlmășeli între cei ce emulăză în pretenția, că sunt singurii chemați a guvernarea în Ungaria.

Pentru ca cetitorii noștri să-și facă o idee mai clară cu privire la actualele grupări în sinul partidului guvernamental, vom reda aici în contur general ceea ce a scris nu demult revista politică vieneză „Zeit“ despre aceste grupări. Espunerile amintitei reviste sunt ținute în ton satiric umoristic. Ea vorbește de „cele șese partide ale guvernului“, pe cari le descrie cam în modul următor.

Mai întâiu vine grupul Tisza, care — dice — „este cea mai vechiă dintre partidele guvernului“. Acest grup și-a pierdut de mult poziția dominantă în majoritate și astăzi influența lui este mai mult negativă, decât pozitivă. El nu poate crea ceva nou, ci poate numai împiedeca ceva nou.

Astăzi grupul Tisza abia nu-

măra mai mult ca două-zeci și cinci de membri, cărora le lipsesc și șeful impunător, căci Coloman Tisza e deja prea bătrân și fiul său, conte Tisza, e încă prea tinăr. Cu toate acestea tata și fiul au o însușire foarte prețioasă în viața politică: ei uită adevărat tot, decât trebuie. Sub Banffy erau cei mai neimpăcați, sub Szell au devenit amicii împăcării. Fiă-care ministru-președinte va pute conta la grupul Tisza, decât acests pōte conta la el. O mână spală pe alta. Coloman Szell a știut să țină până acum acest grup la distanță; totuși s'a apropiat mai mult de el, decât a dorit și se va apropia încă și mai mult, decât îi convine.

Urměză grupul lui Szilagyi. La acest grup aparțin trei-zeci de deputați cu nume, rang și influență. Dăr Szilagyi se silescă a-și înmulți aderenții săi, și, contra obiceiului său de până acum de a-și arăta naturalul său dur, se pōrtă cu multă amabilitate față de toți.

Grupul Apponyi se compune din vre-o patru-zeci membri în parlament, dăr șeful e mai mult absent din Budapeșta și se ocupă de-oamdată cu idealul promovării păcii universale. Cu toate acestea aderenții săi personali s'au înmulțit de când el a intrat în partida guvernului, er' pasivitatea lui aristocratică impune chiar și contrariilor săi.

Al patrulea grup e al lui Banffy. El se compune din trei-zeci de sărântoci, cari știu sigur, că la viitorile alegeri nu vor mai primi nici un mandat. Banffy i-a scos la ivelă cu manevrele lui electorale, și acești mameluci, cari nu-și mai pot recuceri posturile lor în provinciă și cari s'au dedat la viața de oraș mare, dau acum din mână și din picioare, murmură și intrigéză dimpreună cu șeful lor.

Grupul Daranyi, a ministrului de agricultură, n'are mai mult decât două-zeci membri, cari se compun din deputații „liberali“ cu velență agrară, conservative și antisemite.

Cel mai mic grup este al aderenților personali ai lui Szell, și acesta constă numai din zece membri. Dăr, deși grupul lui este cel mai mic, acesta nu însemnă, că altul ar avé mai multă influență în majoritate decât Szell. Din contră, în momentul, în care unul său altul din grupurile arătate s'ar răsvréti contra lui Szell, celelalte grupuri i-ar alergera în ajutor.

Majoritatea dispune de 350 voturi, „cele șese partide guvernamentale“ însă, posed numai vre-o 150 voturi, căci 200 de deputați ai majorității nu aparțin nici unui din grupurile amintite, nu fac nici un fel de politică, sunt însă de față la toate votările și votéză tot-déuna cu guvernul. Fiă Tisza, Szapary, Wekerle, Banffy ori Szell, le este tot una; ei votéză tot-déuna cu cabinetul. Aceștia sunt renumiții mameluci dela Budapeșta.

Pe acești mameluci, al căror număr vor să-l mai înmulțescă în viitor și cu noi deputați așa diși români, revista vieneză îi descrie într'un număr mai nou.

Visita monarhului la Berlin.

Din capitala germană se anunță, că Majestății Sale monarhului nostru i-se pregătesc o strălucită primire. Sărbătorească va fi mai ales momentul, când înaltul ospe va sosi la porța Brandenburg. Aici va fi întâmpinat de miniștri imperiului și de ceilalți reprezentanți ai autorităților de stat, cari nu vor fi orânduți să fiă față la gara din Potsdam. Presenti vor fi în număr complet reprezentanții orașului. Vis-à-vis de palatul Arnim, vor fi ridicate două tribune ocupate de familiile reprezentanților comu-

nali. Majestatea Sa va fi salutată aici de primarul Berlinului printr'o vorbire scurtă, după care fîca primarului va oferi înaltului ospe un buchet de flori. În deputațiunile oficiale vor lua parte reprezentanții reuniunilor austro-ungare din Berlin.

Lui „Kölnische Zeitung“ i-se scrie, că pregătirile pentru primirea monarhului se fac cu mare zor, mai virtos, că numărul oșpeților princiară se înmulțescă și de di. Afară de Majestatea Sa, va sosi la Berlin și regele Saxoniei, principele belgian Leopold și cei mai mulți principii domnitōri germani; afară de aceștia principele de York. Din Roma se vestescă, că după o relațiă a „Italiai militare“, principele de Neapol nu va merge la Berlin, ci eventual un alt membru al familiei domnitōre italiene.

Intâlnire de împerați. Lui „Magdeburger Zeitung“ i-se comunică din Petersburg, că acum e pe deplin sigur, că împerații Wilhelm II, Francisc Iosif și Nicolae II se vor întâlni la finea lui Septemvre anul curent.

Religiunea născuților din căsătoriile mixte. Ministru unguresc de interne a adus dișele acestea un decis principiar relativ la religiunea celor născuți din căsătoriile mixte. — Un inspector de matricule l'a întreat pe ministru, decât a procedat corect acel matriculant, care a însemnat pe un ore care născut din tată reformat și mamă catolică, ca aparținând religiunii reformate, deși respectivul a fost botezat de un preot catolic. Ministru a aprobat procedura matriculantului și a adaus, că decât un preot a botezat și înmatriculat pe vre-un individ născut din căsătoriă mixtă înainte de introducerea legilor politice bisericesci, această împrejurare nu determină necondiționat religiunea la care aparține respectivul. În privința acesta e deciziōre esclusiv religiunea părinților conform §-lui 12 a art. de lege 53 din 1868. Prin urmare, decât în estrasul matricular al unui nuptu-

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Intunecimea totală de sōre,

ce va fi în 28 Maiu st. n. 1900

Inainte de toate sunt două lucruri demne a redeștepta gândurile și atențiunea: legea moralității în noi, și cerul stelat preste noi.

Ce este întunecimea de sōre? Care este cauza ei?

De multe-ori vedem umbra unui nor, ce-l mână vânturile peste pământ, și decât ajunge umbra acesta peste noi, ne dispare sōrele, nu-l mai vedem, este acoperit de nor; dăr alți omeni, cari nu sunt în umbra norului, vād sōrele ca tot-déuna.

Chiar acesta se întâmplă la întunecimea de sōre, însă cu diferența, că în locul norului apucă luna între noi și sōre și ne acopere lumina acestuia. Arătarea (fenomenul) acesta se întâmplă numai când e lună nouă.

Decă e luna chiar între noi și sōre și li acopere de tot lumina, atunci întunecimea e totală și se întunecă firmamentul de tot, ca noștea, așa, că se vād stelele pe ceriū. Intunecimea tot-déuna începe din

partea dreaptă a sōrelui, fiind-că luna se mișcă dela apus spre răsărit.

Intunecimea totală e o aparițiune impositantă. Veđi deja la începutul întunecimei, că animalele își pierd firul, ca și când ar fi uitat ce vréu, fluturii se aședă pe pământ, paserile își caută cuiburile, ca sēra, o liniște pētrundōtōre se face în jurul întreg. Intunecimea totală ține numai puține minute, și odată apare o rađa de lumină din partea dreaptă a sōrelui și tot ce are vielă simte o bucuriă mântuitoare.

Sē ne aducem aminte ērăși de umbra norului, ca să înțelegem, că întunecime totală numai pe o parte foarte mică a suprafeței pământului se arată; acei omeni, cari sunt pe la marginea umbrei, vād numai o parte a sōrelui acoperit, și cari sunt afară de umbra vād sōrele în lumina lui întregă, ca și când nu s'ar fi întâmplat nimic. Câte-odată, când e luna mai departe de pământ, se arată mai mică și, decât se întâmplat atunci întunecime de sōre, nu e luna în stare a-i acoperi fața de tot, ci marginile sōrelui se vād ca un inel de lumină, atunci e o întunecimē inclară.

Intunecimea totală din 28 Maiu 1900 va începe la un loc în oceanul mare, care se află 117 graduri și 11 minute în vest de Greenwich și are o lățime geografică nor-

dică de 17° 37 minute. În punctul acela chiar răsare sōrele. De acolo se mișcă umbra lunei cătră răsărit, trecând peste America centrală (Mexico) pe lângă orașul New Orleans și părăsescă continentul american înainte de amēđi. Umbra lunei continuă atunci mișcarea ei peste oceanul atlantic și nimerescă continentul european la Ovar, un oraș în Portugalia. Aici are umbra lunei o lățime de 74 kilometri. Dintre orașele mai însemnate ale Spaniei, cari se vor afla în zona totalității, sunt: Placencia, Pvente del Arzobispo lângă Tejo, Argamasilla, Albacete și Alicante.

De aici trece umbra lunei peste marea Mediterană și nimerescă teritoriul african la orașul Algier, trece pe lângă Tripolis și părăsescă pământul în jurul ruinelor de Teba în Egipt la apusul sōrelui.

Totalitatea întunecimei va dura — după calculul astronomilor vienesi Dr. Palisa și Dr. Bidschhof, — în Ovar 1 minută și 28 secunde, în Algier 1 minută și 24 secunde, peste Oceanul atlantic cel mult 2 minute și 14 secunde.

Pe la noi se va vedé întunecimea numai parțială și anume, după calculul numiților astronomi, va fi fasa cea mai mare; în Ungaria, Ardeal și România va fi acoperit ceva mai mult decât jumătate de sōre.

Începutul întunecimei va fi în Bănătu la 4 ore și jumătate, sfîrșitul la 6 ore și jumătate după amēđi; în Ardeal va fi începutul la v'ra 4 ore și 40 minute, sfîrșitul la 6 ore și 40 m.; în România, începutul aprōpe la 5 și sfîrșitul la 7 ore după amēđi; înțelegem timp local.

*

Din datele aceste se vede, că întunecimea sōrelui în fiă-care loc pe pământ în alt moment de timp se vede. Intunecimea lunei însă se vede din toate locurile pământesci, de unde în genere se pōte vedé luna, adevă unde e asupra de orizont în același timp, când este luna în umbra pământului.

Intunecimile de sōre, cum am diș mai sus, numai atunci se pot întâmpla, când este lună nouă, sau când se află luna chiar între sōre și pământ, dăr întunecimile lunei numai la luna plină, adevă când este pământul între sōre și lună, și luna trece prin umbra pământului.

Întunecimile de sōre se întâmplă în genere mai de multe-ori, decât cele de lună. În 18 ani se întâmplă 41 întunecimi de

rient e indicată preciz religiunea părinților, acésta are să fiă normativă chiar și în cazul când nupturientul declară, că aparține altei confesiuni, fără a pute produce document de trecere religioasă. Abatere dela acésta se poate face numai atunci, când în extrasul matricular nu e notată religiunea părinților. În cazul acesta are să cêră un document valid despre religiunea la care aparține cel ce se căsătorește.

Din dieta ungară.

Alaltăeri s'a ținut ultima ședință în sesiunea a III-a a dietei. Ea a fost rezervată petițiilor și răspunsurilor miniștrilor la interpelațiunile. Multime de petițiuni s'au dat contra falsificărilor de vin, contra urcării votelor și nu mai puțin de 33 petițiuni în contra beuturii de rachiu. Cele mai multe din ele au fost date comisiei de petiții.

Nu mai asupra unei petițiuni s'a desfășurat o discuțiune mai mare. Adunarea municipală a comitatului Comorn a adresat camerei o petițiune în cestiunea eliminării paragrafulor 7, 8 și 9 din legea judecătorei curiale, paragraf, ce se refer la legalizarea cheltuelilor de cărăușă și la prevederea alegătorilor cu mâncare și beutură la alegeri. Raportorul comisiei a propus, ca petițiunea să se pună la dosar din pricina greșelilor de formă.

Vorbitorul kossuthist Francisc Thaly luând cuvântul, a criticat aspru paragrafi cestionati, dicend, că ei sunt o pată de rușine, fiindcă permit beutura și cheltuelile de cărăușă, lucru, ce se opune spiritului legii, și care în sine luat este ilegal. Dreptul electoral, dîse, e cel mai sfânt drept, și decă cetățenii nu-l eșerciază din patriotism, atunci nu sunt vrednici de el. Nu este permis, ca alegătorii să fiă împinși spre corupțiune, și din potrivă, astfel de legi trebuie șterse.

Ministru-șef Szell răspunde, că până când legea nu se va eșecuta odată, el nu e amic al modificărilor. Stabilirea cheltuelilor cu cărăușia le-a nimicit în mai multe locuri și a luat măsură, ca taxele de cărăușă să se stabilizească conform raporturilor din cutare ținut.

Urměză răspunsurile miniștrilor la interpelațiunile. Ministru Szell răspunde la interpelațiune în afacerea miseriei din Ugocia dicend, că ea a urmat din pricina recoltei slabe. S'au dat însă ajutøre țăranelor în formă de diurne pentru lucrările la drumuri. — Tot ministru Szell a răspuns la interpelațiune lui Major cu privire la negli-gierea limbii maghiare din partea atașăților dela consulat. Ministru dîse, că pe viitor nu se vor mai ivi astfel de neajunsuri, deorece în școala consulară se cresc acum fôrte mulți elevi, încât pe viitor se vor

aplica numai funcționari, cari cunosc limba maghiară.

În fine ministru de justiție Plosz răspunde la interpelațiune lui Zmeskal în afacerea omorului din Nameszto, despre care am vorbit la timpul său. Plosz declară, că aici nu poate fi vorba de omor ritual.

După tôte aceste ședințe s'a ridicat și cu ziua de ieri s'a deschis a patra sesiune a dietei.

Conflictul turco-american.

Între Turcia și Statele-Unite nord-americeane a izbucnit un conflict acut, pentru o datoriă de 90.000 dolari. Istoricul afacerii este pe scurt următorul: Înainte de vre-o câțiva ani bașibozucii turci au pus tîst misionile americane cu ocazia turburărilor din Armenia. Pentru brutalitățile comise de bașibozuci, Statele-Unite au cerut o compensățiune de 90.000 dolari. Turcia a promis de atunci și până azi, că va restitui pagubele, ea însă nu și-a împlinit promisiunea. Acum Statele-Unite amenință cu ruperea relațiilor diplomatice față de Turcia, decă acésta nu va face destul oblige-mentelor luate asupra-și. Pôrta otomană s'a spărit și a promis din nou, că și va face datoria.

Cu tôte promisiunile, ce le-a făcut Pôrta otomană, lucrurile au ajuns într'un stadiu fôrte complicat din causă, că guvernul din Constantinopol observă în afacerea acésta o atitudine schimbăciôsă. Într'aceea guvernul din Washington urgitěză tot cu mai mare rigóre împlinirea pretensiunilor lui, și decă rezultatul nu va fi corespundător nici acum, relațiile diplomatice și amicale dintre Statele-Unite și Turcia se vor rupe.

„Tribuna“ din New-York vorbește chiar de posibilitatea, ca Statele-Unite să ocupe milităresce Emirna și va sci să atingă și alte cörde în afară de amenințările góle. Aceeași fóiă semioficiôsă dîce, că decă Turcia nu este în stare a plăti o sumă atât de bagatelă, mai bine să renunțe atunci la poziția ei de mare putere și celelalte state europene nu vor ridica proteste, decă Statele-Unite vor urgita cu tinerile realizarea pretensiunilor, ce le are față de Turcia.

Telegramele oficiöse din Constantinopol fac a-se spera, că conflictul nu va avea totuși urmări mai serioase, deorece Pôrta își va da tôte silințele să mulțumescă pe cât îi este posibil pretensiunile guvernului din Washington. Dér cu tôte asigurările de felul acesta, se accentuează din partea celor întruși în tainele conflictului, că va trece încă mult timp până când Pôrta va da sumele reclamate de America. Așa fiind, tragi-comedia turco-americană va avea încă de aici înainte scene destul de supărăciöse pentru „omul bolnav“, care, ajuns la ne-

putință, nu poate răsbi cu datoriile, ce le are asupra-și.

SCRIRILE ȚILEI.

— 14 (27) Aprilie.

Sêrbarea Pascilor în Sibiu. După un raport al „Tel. Rom.“ învierea Domnului s'a serbat în biserica parochială din Sibiu-Cetate cu o pompă deosebită. A pontificat la servioiul divin însuși I. P. S. Sa Metropolitul Ioan Meșianu cu mare asistentă. După liturgie I. P. S. Sa a ținut o pastorală instructivă. Atât în ziua primă, cât și a doua și de Paști cântările la liturgia le-a eșecutat corul mixt înființat numai de curend de d-l profesor Timotei Popovic. După încheierea servioiului divin lamura inteligenței sibiene s'a prezentat, sub conducerea Prea Cuvioșiei sale arhimandrit și vicarul arhiepiscopesc Dr. Il. Pușcariu, la I. P. S. Sa d-l Metropolit pentru a-l felicita. La urările, ce i-s'au adus, Metropolitul răspunde mulțumind prin câte-va cuvinte și esprimând dorința, ca „șilele acestea de sêrbătóre să fiă simbolul învierii nòstre spre o nouă și rodnică activitate“.

Urcarea soldei ofițerilor. Ministerul de rășboiu a dat o ordonanță în care dispune, ca solda ofițerilor și comandanților dela 1 Ianuarie încôce la salar, să se plătească de aci înainte regulat pe baza noiei legi.

„Maghiarisare de nume cu permisiunea regelui.“ Sub titlul acesta cetim în „Egyetertes“ și în alte foi maghiare, că fabricanului și proprietarului de pămînt Brüll Ödön de Domonyi „i-a permis regele“ să-și schimbe numele familiar el și copiii săi minori, din Brüll în Domony, putend să pôrte în același timp și predicatul de Domonyi. Va să dică din Brüll de Domony s'a făcut „Domonyi de Domony“. Imbrăcat astfel în nume cu accent maghiar crede, că lumea nu va mai cunoșce, că „noul nemeș“ este tot vechiul Brüll. Așa se câștigă „meritele“ patriotice în țera ungrică.

Rapița. Scirile despre mersul agriculturii în România sunt din cele mai favorabile. Rapița, care la începutul primăverei se credea, că va da o scădere de 75 la sută, lasă acum să se vadă, că nu va avea decă o scădere de 25 la sută. În portul Brăilei au sosit de câte-va zile doi comercianți francesi, cari fac șilnic mari cumpărături de rapița. Se caută mult colza și naveta, lichidabile pentru Iunie și Iulie a. c. Vagonul de colza se plătesce cu 2.100 lei și navet 1.950.

Banote nouë. În atelierul de artă al tipografiei băncii austro-ungare deja se

tipăresc bannotele în valuta de cörne. În anul acesta se tipăresc bancnote de 10, 20 și 50 cörne, ér în viitor se vor tipări de câte 100, 500 și 1000 cörne. Înțiuenea băncei este, ca bannotele și în privința culorii să se deosebescă unele de altele. Așa cele de câte 10 cor. vor fi violete, cele de 20 roșii, cele de 50 albastre cele de 100 verđi, de 500 vor avé colóre sură deschisă, ér cele de 1000 brunete-deschise. Mărima bannotelor va sta în proporțiune cu mărima valorii.

Noul anuar al Universității din Iași. Anuarul acesta apărut de curend, se deosebesc de publicațiile similare anterioré prin faptul, că în el se oglindesc tótă activitatea culturală a acelei Universități. Rectorul actual d-l Xenopol, a avut nimerita ideia de-a eșpune lucrările tuturor profesorilor în afară de cursuri. Din 10 profesori la drept, 3 au publicat 9 lucrări științifice mari și mici. Din 10 profesori la facultatea de litere 6 au publicat 25 scrieri. Din 12 profesori dela facultatea de științe 8 au publicat sêu au studiat 17 cestiuni științifice și din 15 profesori dela facultatea de medicină 11 au publicat 93 de studii sêu observațiuni medicale. În afară de acésta societățile universitare: „Solidaritatea“, „Carmen Sylva“ și „Societatea Universitară română“ au ținut o seriă de conferențe, între cari mai multe în contra alcoolismului. În afară de acésta materie nouă anuarul mai conține cronica anului, lista corpului didactic și cea a studenților în număr de 548 din cari 458 Români și 90 Evrei.

Manevrele armatei române. În privința manevrelor armatei române din anul acesta, până acum e hotărît ca — pentru motive de economie — să nu se facă decă concentrări pe corpuri. Numai un singur corp de armată va face manevre mai mari.

Reuniunea română de musică din Sibiu își va aranja concertul în sêra de Dumineca Tomii (16/29 Aprilie a. c.) în sala dela Musikverein. Începtul la 8 ore sêra. Programul e următorul: 1) „Concert bisericesc“, pentru cor mixt, de G. M. A. cesca. 2) a) „Eu sunt o salamandră“, cor din Hafis de F. Gernsheim; b) „Copilă tinerică“, de G. Dima. 3) a) „Corul marinărilor“, din „Othello“, act II-lea, de G. Verdi; b) „Primăvara“, cor mixt de T. Popovic; 4) „Brumărelul“, baladă populară pentru cor mixt cu soli și acomp. de pian, de I. Mureșianu. — Biletele se dau în sala dela Musikverein Duminecă 16/29 Aprilie dela 11 ore a. m. — 1 ora d. a.

Un catolic filosemit. Din Coblenz se telegrafieză, că un cetățen catolic de acolo a lăsat după mörtea sa o avere în valóre de 50.000 märkei, cu scop ca Jidani de acolo să-și edifice o sinagogă.

multe întuncimi de lună, decă de sóre; așa că în fiă-care loc în doi ani numai o întuncime parțială și numai în 200 de ani o întuncime totală de sóre se poate vedé. Acestea se întêmplă tot după un termen de 18 ani și 11 zile, însă numai în rare locuri pe pămînt se pot vedé.

Scirea cea mai veche, ce a străbătut la noi despre întuncimi de sóre este despre aceea dela anul 2550 înainte de Christos, care, după cum vestesc sfințele scripturi chineze, au calculat'o astronomii Ho și Li fals, și pentru aceea au fost amândoi pedepsiți cu mörte. Cu câtă asprime i-a pedepsit împératul chinez din timpul acela pe șermanii astronomi „greșitori“!

Întuncimea totală a sórelui, cea mai aprópe, care se va vedé în Viena, va fi în Viena la 11 August 1999. Deja suntem siguri, că acésta se va întêmpla esact la timpul său, și nu ne temem, că astronomii pentru neesectitate vor fi pedepsiți.

Prin ușurința, cu care se poate acumina în tótă lumea călători, vor pleca mulți ómeni din Europa nordică, cari se interesează de un așa important fenomen. Șciind, că în anul 1999 nu vor mai avé fericirea ca să privescă lumina sórelui, mulți vor pleca în luna lui Maiü câtră Spania și Portuga-

lia, ca să vadă și ei întuncimea totală de sóre din 28 Maiü 1900.

Pentru recunoscerea modului cum este făcut și constituit sórele, observațiunea întuncimilor totale de sóre e de mare importanță. Deja șcim, că la întuncimea totală de sóre luna acopere sórele de tot, și noi vedem în locul sórelui un disc (rotocol) negru. Pe lângă róta négră (luna) vedem două aparițiuni de căpeteniă: o lucire de lumină albă ca argintul, și prin ea o mulțime de raze, strălucitóre ca fulgerul de aur, unele mai lungi altele mai scurte, în total ca o gloriă pe lângă capul sfinților. Acésta se numesc „Cöróna“. A doua aparițiune sunt așa numitele „Protuberanțe“, ce se arată ca nișce valuri roșii sêu galbene, sêu ca flacări de foc în diferite forme la marginea discului negru.

Despre firea „Cörónae“ au cređut astronomii după întuncimea din anul 1842, că e atmosfera sórelui, decă despre natura protuberanțelor mai târziu, la întuncimea din anul 1851, ce s'a vedut în Spania, s'a constatat, că sunt flacări de gazuri aprinse, de multe-ori ca de natură esplosivă, aceste flacări se ridică în scurt timp la o înălțime enormă dela suprafața sórelui. Cea mai mare înălțime a constatat'o astronomul Young într'o deștare de 563,000 de kilometri mai

mare decă dela pămînt până la lună. Și aceeași protuberanță, sêu flacără a crescut atâta de mare într'un timp de 2 ore; după aceea s'a rupt în mai multe părți, cari s'au părțit repede și au dispărut.

Înainte cu vre-o câțiva ani a aflat francesul Janssen și englesul Lockyer, independent unul de altul, o metodă, prin care se pot observa protuberanțele sórelui tot-déuna și fără întuncime de sóre. Aceste observări se fac cu spectroscopul. Ba și mai mult! Profesorul Halle a inventat o metodă, prin care se pot fotografia tôte protuberanțele sórelui în puținé secunde.

*

Cu ocașiunea acésta imi permit a atrage atenziunea Preoților și Dascălilor români să folosescă întêmplarea arătării (fenomenului), ce va fi în 28 Maiü st. n. spre luminarea școlărilor despre causa și natura aparițiunii acesteia, ca să nu rămână în credința deșertă, cum se arată în următoarele casuri:

În India și astăzi e lățită credința deșertă, că la o întuncime de lună un bălaur réu își lătesce aripile sale peste lună, ca să-o tragă jos de pe ceriü. Locuitorii de lângă țermul apusean al Africei își în-

chipuesc, că la întuncimi o măță (pisică) négră își pune laba ei pe lună sêu pe sóre.

Călugării din Siam dic, că astronomii europeni știu fôrte bine, când îi vine fôrmea unui smeu periculos, care la întuncimi vré să mănânce luna sêu sórele, și — veđi! — ei din pofta de mănăncare a smeu-lui știu așa de bine să prorocescă când se vor întêmpla întuncimi de sóre și de lună și cât vor dura.

Grecii vechi, pe lângă tótă cultura lor înaltă, mult timp au cređut, că fermecătorii réutăciôși farmecă luna, o trag la pămînt de pe ceriü și mănjesce cu spuma lunei plante și vite, ca să le otrăvescă.

Dér să nu ridem de popóre străvechi și de cele lipsite de tótă cultura; căci și în timpul fôrte apropiat de noi, ca de esemplu după întuncimea de sóre din 12 Maiü 1706, care a fost una dintre cele mai însemnate între cele cunoscute omenimei, chiar ómeni învățați își adunau capetele și se sfătuiau cum să se apere de negurile veninöse, ce le produc întuncimile; să acopere fântănilé și să închidă vitele în grajd.

La poporul nostru și astăzi există credința rétăcită, că vercolacii mănăncă luna sêu sórele.

Ligă pentru combaterea tuberculozei. Societatea științelor medicale din București a luat inițiativa de a înființa o ligă pentru combaterea tuberculozei. Direcția sanitară s'a angajat și ea, ca să dea tot ajutorul posibil pentru combaterea acestei boli. Prima măsură a direcției sanitare în acea privință e o circulară dată medicilor din funcțiunile publice, prin care îi invită să ia măsură, ca în toate localurile publice să fiă așezate scuiători, er publicul să fiă obligat a nu mai scuipe pe scânduri. Se știe, că propagarea tuberculozei se face prin respirarea bacililor proveniți din evaporarea scuiatului tuberculoșilor; dispoziția direcției sanitare e deci de mare importanță pentru salubritatea publică.

Principele de Orlean și Englesii. Știrea, că Filip, principele de Orlean, ar fi feliicitat printr'o epistolă pe desenatorul foiței umoristice franceze „Rire” din incidentul unor caricaturi despre regina Angliei, a răsbătut prin totă lumea. La timpul său principele a desmintit acea știre, însă desenatorul a combătut desmintirea, din care cauză principele de Orlean a avut mari neplăceri, și în sfârșit a trebuit să părăsească orașul Londra. Dilele acestea s'a lăsat vestea, că trei cluburi englese au esohis din sinul lor pe principe din cauza afacerii cu desenatorul și din cauză, că guvernul italian i-a respins cererea de a-se pute stabilii în Turin. Principele de Orlean se află acum în Fiume, de unde se scrie următoarele: Știrea, că pe Filip de Orlean voese să-l esohidă din trei cluburi englese pentru o scrisoare, ce se presupune a o fi scris desenatorului foiței umoristice „Rire”, nu se adevărează. Cluburile amintite n'au de gând a-l trage la răspundere pe principe. Guvernul italian încă n'a putut da un răspuns, deoarece principele nici n'a cerut voia lui de a-se stabili în Italia.

Congresul țiaristilor slavii, care anul trecut s'ținuse în Cracovia, a fost luat hotărârea, ca anul curent să se întrunească în Agram. Deputatul croat H. Mazurka, a fost dilele trecute la banul Croației și l'a întrebat, dacă va concede, ca și țiaristii austriaci să ia parte la congres, care nu se ocupă decât cu afaceri țiaristice și nu urmărește scopuri politice. Banul Khuen-Hedervary a declarat la aceasta, că în actualele împrejurări nu află, că s'ar uni cu interesele țării întrunirea congresului, din care cauză va opri întrunirea lui în Agram. Acum se crede, că congresul se va ține pe teritoriu austriac, probabil în Spalato.

Armenii trecuți la islamism. În vilajetul Vanu din Turcia 400 de Armeni au trecut la islamism din cauză, se știe, ca să scape de abuzurile, ce se comit cu ocazia încasării contribuției.

Două crime s'au comis săptămâna trecută în București. Una în dosul casarmei dela Cotroceni. Olteanul George Donu, 45 și Buzatu, vîndător de mei, a fost ucis de un prieten al său, anume Mitran Bologă. Motivul crimei a fost furtul; asasinul știe, că prietenul său are cinci-deci de lei asupra-i; el l'a pândit și după-ce l'a ucis, i-a luat banii. Poliția a prins pe ucigaș și l'a arestat, er cadavrul victimei a fost ridicat și transportat la morgă. — O altă crimă a fost comisă în șoseaua Vitanului lângă cărciuma cu Nr. 52. Flașnetarul Zamfir Alecu Filip, din str. Barbă-Rasă Nr. 20, a ucis prin lovitură de cuțit pe flașnetarul Nicolae Paradiciu din aceeași stradă. Motivul crimei a fost o neînțelegere ivită între cei doi flașnetari la împărțirea unui câștig. Criminalul după-ce a comis crima a dispărut; până acum încă nu i-s'a putut da de urmă, cu toate cercetările poliției.

4. Pentru folosire esteriță Dure-ile de încheieturi, de reumatism și șoldină, precum și tot felul de aprinderi se vindecă cu succes sigur folosindu-se *spiritul lui Moll*. Prețul unei sticle 1 cor. 80 fileri. Se trimite dîlnic cu rambursă postală de farmacistul și liferantul curții c. s. reg. A. Moll Viena Tuschlauben 9. In farmaciile din provincia se se cêră preparatul A. Moll prouctat cu marca de contravenția și subscriere.

Răsboiul din Africa sudică.

Spre sud-ost dela Bloemfontein, pe totă întinderea acelei regiuni din statul Oranje, se dau lupte înverșunate între Buri și Englesi. Roberts și-a trimis mai mult de jumătate din armata sa să libereze Wepener și să taie, cum am arătat, linia de retragere a Burilor spre nord, pentru-ca apoi să înainteze spre frontiera republicei Transvaal. Trupele englese operază în cinci coloane: generalul *Brabant*, care venise din Natal, înaintează cu brigada lui Hart de câtră Sud spre Wepener cu 6000 de oameni; generalul *Rundle* stă lângă Dewetsdorp cu 8000; infanteria călăreță a lui *Hamilton* și trupa lui *Coleville*, care stă lângă instalațiunile conductului de apă dela Bloemfontein, cu 13,000 de oameni; în fine lângă Glen stau 2500 de oameni, ca să apere podul de peste riul Modder.

Cu forțele aceste au să se măsore Buri în cel mai apropiat viitor. Foile englese se bucură de pe acum de planul acesta al lui Roberts, sperând, că prin nouele operațiuni va strimtora pe Buri și-i va impresura. Sunt însă și țiare englese, cari nu văd lucrurile în colorii atât de tranșafirii, fiind-că partea acesta din statul Oranje este muntoasă și forțe acomodată pentru apărare. Cumcă Buri n'au de gând a da îndărăt, se vede clar din faptul, că toate trupele englese câte au fost trimise spre isgonirea lor din regiunea dela Wepener, au pătito mai mult și mai puțin rău, au fost respinse și slăbite.

Forțe ușor pôte să se întâmple der, ca nici planul acesta al lui Roberts se nu succedă și totul să se reducă la o împrăsciere fără de folos a forțelor lui.

Din știrile telegrafice din urmă, tôte din isvor engles, cu greu pôte să facă cine-va o iconă clară asupra situațiunei adevărate. Este drept, că lord Roberts trimite aproape dîlnic raporturi telegrafice din Bloemfontein asupra mișcărilor de trupe, însă din raporturile acestea, așa cum se dau publicității, nu se pôte afla starea adevărată a lucrurilor. Este curios, că însuși Roberts spune, că Buri dela Wepener nu sunt mai mulți de 4—5000. Cum vine der, că decole de mii de Englesi nu pot răbdi cu ei și cum să se esplice hotărîrea mareșalului, în urma căreia a trimis împotriva acestei neînsemnate forțe inimice aproape 50,000 de oameni?

D. Léon, inginer trimis de compania Creusot la Transvaal, a sosit în Marsilia în 24 Aprilie. El a fost interviewat de un țiarist, căruia i-a spus, că a fost rănit la ochiul stîng, pe când dirigia, la 12 Ianuarie, artileria la bombardarea orașului Kimberley.

D. Leon a adăogat, că Buri sunt artileristi de primul rînd, ceea-ce esplică pierderile enorme ale Englesilor, care sunt de 40 de mii de oameni, pe când Buri n'au pierdut decît 6000, dintre cari numai 600 ucisi.

D. Léon crede, că Buri se vor mulțumi să rămână în defensivă; vor părăsi chiar Pretoria, dacă va fi nevoie, pentru a-se retrage în munții inaccesibili.

Dacă Englesii declară anexarea, ei vor avé nevoie de 150,000 oameni, ca să ocupe Transvaalul, der fără a restabili pacea.

Clima e rea pentru europeni și pentru caii din Europa. Intervenția Europei se impune pentru a împiedeca măcelul unui mic popor eroic, a cărui marinită este așa, încât nici nu va usa de represalii în contra portugezilor, cari au permis Englesilor să debarce trupe la Beira.

Europa nu pôte să afle adevărul asupra celor ce se petrec în Africa, căci Englesii interceptează deșele.

D-l Léon consideră pe generalul Botha, ca pe un comandant dibaci, der a declarat, că generalii englesi sunt „sub tot”.

Soldații răniți englesi despre Buri. Un redactor al țiarului parisian „Le Journal” a vizitat Netley. Acesta e un spi-

tal militar engles, unde sunt îngrămădiți mai bine de două-deci mii oameni, în salii întunecoșe și mirosind a fenol. Der afară de spitalul acesta mai e un orașel întreg, construit din lemn, în care stau acei din răniți, ce n'au încăput în el. Căsuțele sunt tôte asemenea, tôte boite în verde-pal, cu strade în linii geometrice.

E teribilă, vederea oamenilor închiși la Netley, spune țiaristul parisian. Pe fețele acestor estropiați, a acestor victime a rapacității unora trecea, din când în când, câte o umbră de dureră meditativă, pe care sêrmansa sfărămături omenesce ascundeau în fundul consciinței. Pare că începe să li-se arate nimicniciia urilor deșteptate în sufletul lor, goliciunea vorbelor pompoșe, cu cari i-au îmbătut spre a-i împinge la măcel. Se face o lucrare înceată în creșterea lor, o deșteptare nedorită și dureră a consciinței.

Etă câte-va impresiuni ale acestor soldați, cari au avut să se lupte acolo, în Africa, cu Buri viteji, ce vor rămâne în admirația, și în meditația istoricului.

Explicarea ochirei minunate a sud-africanilor, răniți o făceau astfel. Intr'adevăr, Buri trag admirabil. Când armele nu ating ținta, atunci cei ce le mănuesc sunt străini, Germani, Irlandesi și Francezi, cele mai adese-ori. Der în luptele în care tirul lor au făcut minuni, Buri își luaseră precauțiuni. Cunoscînd mai din vreme terenul, își măsuraseră locul: 1200 yardi, 1000 yardi etc. Un soldat engles spunea că a găsit petrele, cu cari formaseră linii pentru a indica spațiile.

Marele lor avantaj e, că cunosc forțe bine pozițiile și știu să sape cu o ușurință uimitore tranșee forțe adînci, în care se ascund perfect. În interior, malul e săpat în formă de scară. Pentru a trage, ei se sue încetșor până la buza șanțului, er când vrău să se ascundă și se odihnescă ei se întind în fund. La lupta din Colenso, creștaseră o colină înțrăgă cu astfel de tranșee suprapușă cu etagele unei case. Și din tôte isvoreau salvele de-odată.

Caii lor în urmăză ca nișce căței. De altminteri, talia acestor cai e mai mult scortă. Buri pregătesc adăposturi anume, unde și-i așeză, și ei stau acolo forțe cuminte și docil. Acesta e de observat, căci e știut, că acei ai Englesilor, ca ai tuturor armatelor, când începe bombardarea și ponitoriile puscilor, se înspăimântă, asvirl, scapă dacă nu sunt ținuiți din scort. Ai Burilor din contră. Pare că omul pôte să și comunice gândirea animalului. Caii lor sunt în apropiere și la nevoie, Buri încalecă și dispar, cu o repeziune de fantazme.

Din această cauză, Englesii cel puțin „soldații” aceștia, nu au bună opinie despre Buri. Ei îi acuză că fug veșnic, fiind-că nu îndrănesc să aștepte pe soldații Reginei la o luptă dréptă. (Se știe că Buri, de îndată ce simt că o poziție nu mai pôte fi apărută, se retrag). De altminteri, chiar răniții au observat că le lipsesc baionetele.

Un Irlandes, rănit grav, observă cu tristeță, că lupta acesta e mai dureră și mai penibilă pentru englesi, din cauză că între Buri se află și femei, cari se luptă de-avalma. Lovirea posibilă a unei femei dă un caracter sêlbatic și „puțin cavaleresc” (!) soldaților Reginei Irlandei.

Mulțamită publică.

Cu ocazia seratei de dansaranțată de noi, sub patronajul Dómei Virginia A. Vlaicu, am avut următoarele suprasolviri:

Dela d-na Vlaicu 50 fl., d-l I. Săbădeanu 3 fl., d-l sublocotenent Richter 1 fl. 50 cr., d-na Mih. Stănescu 5 fl., d-na T. Stănescu 5 fl., d-l profesor Chelariu 2 fl., d-na Branice 5 fl., d-na Dămian 3 fl., d-na Necșa 3 fl., N. N. 1 fl. 50., d-na Ștefea 3 fl. d-l G. de Iekim 6 fl., d-na Burduloiu 5 fl., d-l Anton Puscariu 1 fl. 50., d-l avocat N. Garioi, Zernești 1 fl. 50. pentru ceea ce se aduce mulțamită și pe această cale.

În numele elevilor școlii comerciale sup. gr. ort. române din Brașov.

Comitetul aranjator.

ULTIME SCIRI.

Londra, 26 Aprilie. Sciri sosite din Oranje afirmă, că liberarea orașelului *Wepener* este fapt îndeplinit. Acesta însă se consideră numai ca o cestiune de a doua mână și toți se întrebă aici, dacă încercările englese, ce tind la impresurarea lui *De Wett* vor succede ori nu. *Brabant* va intra adă în *Wepener*, er generalul *Rundle* a ocupat cu divizia sa *Dewetsdorp*. Buri s'au retras 15 mile depărtare de *Wepener*, er French stă la o depărtare de 20 mile.

Londra, 26 Aprilie. Din tabăra Burilor dela *Dewetsdorp* i-se anunță agenției „Reuter” cu data de 21 l. c., că Joi noștea generalul *De Wett* a primit știre, că o trupă englesă se apropie de *Dewetsdorp*. Buri au plecat îndată să șurprindă pe Englesi și Vineri au ajuns pe câmpul de luptă. Englesii au ocupat un kopje, pe care tînărul comandant *Cronje* nu-l ocupase la timp. Buri au bombardat până seara tabăra englesă cu granate. Sâmbătă Englesii au trimis cavaleria, ca să încunjure pe Buri, la ceea-ce *De Wett* a trimis pe *Wesels* cu trei tunuri, ca să oprăscă pe inimic în cale. După un lung bombardament Englesii s'au retras. Englesii au avut pierderi însemnate.

Pretoria, 26 Aprilie. Buri au reocupat *Boshof*, de unde au alungat pe *Methuen* și au făcut pradă mari provisiuni și muniții.

Lourenzo-Marqueze, 26 Aprilie. Martori oculari spun, că Buri adună mari provisiuni în magaziele din *Lydenburg*, ceea-ce face să se confirme presupunerea, că ei consideră tînutul muntos ca ultimă poziție de luptă. Buri fortifică împrejurimile *Johannesburgului* și *Pretoriei*. În turnătoria de metal din *Johannesburg* se lucrăză ziua și noștea cu mare zor. Se fabrică pe săptămână 700 de ghiulele.

Mafeking, 26 Aprilie. Buri s'au retras din regiunea *Wepenerului* cătră *Ladybrand*. Englesii nu i-au urmărit.

Kimberley, 26 Aprilie. Buri au tăbărât alaltăeri lângă *Windsortown*.

Pretoria, 26 Aprilie. La arsenal s'a produs o mare esplosiune, care, aproape l'a distrus. 10 lucrători au fost omoriți, 32 răniți.

DIVERSI.

Duelul și biserica. Un cetitor al țiarului „Figaro” a făcut întrebarea, că „medicul, care ia parte la duel, cade sub blăstămătura bisericii, ca și duelanții și secundanții?” — „Fără îndoie! — răspune „Figaro”. Mai ales dela sinodul din Trident, biserica an de an se pörtă tot mai aspru față cu duelanții. Papa Piu al IX intr'o bulă, Apostolică Sedis, anatemizează pe toți aceia, „cari provôcă la duel și primesc duelul și pe toți tovarășii, fii aceia secundanți, și cari ajută duelanților, și chiar și pe aceia, cari din curiozitate sunt de față la duel, etc.” În 28 Maiu 1884 Seauul papal anatemizează pe toți acei preoți, cari ar da ungeră de pe urmă duelanților.

Londra și Parisul. Este interesantă asemănarea între populația acestor două orașe mari ale lumii. Londra are adă 4,487,717 locuitori, Parisul numai 2,511,355. Coeficientul mortalității ar fi de 30% la mii, de fapt însă mortalitatea e de 17.7 la mii. Din 1887 până la 1896 au fost în Londra mai puține casuri de mörte, decât în Paris, Bruxella, Amsterdam, Berlin și Copenhaga; din 1896 încôce însă casurile de mörte în Londra s'au sporit așa de tare, încât Londra întrece chiar și pe Roma.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

Scrieri istorice.

Memorii din 1848-49 de regrețatul Vasilie Moldovan, fost prefect al Legiunii III în 1849—49. Istorisirile cuprins în această carte sunt de cel mai mare interes istoric și național, sunt scrise într-o limbă ușoară și plăcută. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

„Povestea unei corone de oțel“, opul mult dorit și așteptat al d-nului G. Cosbuc, a apărut în editura librăriei C. Sfetea din București și costă un leu și 50 bani. E scrisă și această carte la înțeleșul tuturor și este atât de interesantă, încât oine o ia în mână, nu se mai poate despărți de ea. În istoria aceasta ni-se arată oglinda viui a faptelor mărețe, prin cari a trecut România până a ajuns la independență. Scenele ce se descriu din războiul pentru neatarnare, sunt la culme mișcătoare și însuflețitoare. Cartea e provădută cu nămerose portrete și ilustrațiuni. Ea stă în legătură cu „Războiul nostru pentru neatarnare“ scris tot de d-l G. Cosbuc, așa că cine și-a procurat pe aceasta trebuie să și procure și „Povestea unei corone de oțel“. Sperăm, că frunțașii noștri, nu-și legend importanța acestor scrieri, vor stăruii din răspuneri a-le răspândi cât mai mult în popor. Se pot procura ambela cărți dela „Tipografia A. Mureșianu din Brașov“. „Războiul nostru pentru neatarnare“ costă 50 cr. (cu posta 55 cr.), „Povestea unei Corone de oțel“ 75 cr. (cu posta 80 cr.)

Din istoria lumii, „tălmăcită de praotul Constantin Moravian din cartea nemțescă a D-rului Th. B. Welter și întocmită pentru folosul poporului român din Bucovina“, a apărut în editura „Deșteptării“ din Cernăuți: partea a doua. Ea este scrisă tot atât de bine și de ușor, ca și partea întâi, care a avut și la noi mare trecere mai ales printre popor. Prețul 50 cr. (plus 5 cr. porto.) — Cu același preț se mai pot apăta dela Tipografia „A. Mureșianu“ și exemplare din partea întâi, adăugând și pentru aceasta 5 cr. porto.

Zarandul și munții apusei ai Transilvaniei, descriere de Silvestru Moldovan. Cu 9 ilustrațiuni și o schiță. E o carte tot atât de prețioasă și rară în felul său, ca și cea dintâi. Recomandăm și această carte pentru bibliotecile populare, cum și pentru toți Românii, cari vor să și cunoască țera și nămul lor. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 5 cr.)

„Pintea Vitezul“, tradițiunii, legendă și schițe istorice, de Ioan Pop-Rețeganul. Cea mai completă scriere despre eroiul Pintea. În ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisirii din toate părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

„Țera noastră“. Descrierea părților Ardealului dela Murș spre miadă-și valea Murșului, de Silvestru Moldovan, — e o scriere unică în felul său, atât de călduros așteptată de înregea diaristică română. Cu deosebire din bibliotecile populare ea n-are trebui să lipsescă. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 10 cr.)

„Românul în sat și la ăste“. Acesta este ritul unei noie cărți, ce d-l Ioan Pop Rețeganul, cunoscutul și meritatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 10 cr., cu posta 13 cr.

Scrieri economice:

Pentru economii de vite este de neprețuit folos marele și valorosul op Zootechnia seu cultura generală și specială a vitelor, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școla superiură din București (Ferăstrău). Deși am anunțat încă de astătomnă aparițiunea acestui prețios op, el n-a străbătut până acum în părțile de dincoace de Carpați. Ađi însă se găsece în deposit la Tipografia „A. Mureșianu“ în Brașov și se pöte trimite imediat ori cui îl cere. „Zootechnia“ este partea a treia din „Manual de agricultură“ al d-lui Maior, care a fost atât de călduros așteptat din partea întregii presse române și premiat și din partea Academiei Române. „Zootechnia“ cuprinde 779 pag. format mare 48 cu 225 figurii și costă 8 corone (cu posta recomandat 8 cor. 50 bani). Recomandăm economilor noștri de vite această bogată scriere, până ađi singură în felul său în literatura română.

Tot dela Tipografia „A. Mureșianu“

se mai pot procura și exemplare din partea I a Manualului: Agrologia seu „Agricultura generală“, 524 pag. à 5 cor., (cu posta rec. 5 cor. 50 bani) — și partea II, „Fitotechnia“ seu cultura specială a plantelor cu 611 pag. și 202 figur. Prețul 8 cor., (cu posta rec. 8 cor. 50 bani).

„Cartea Plugarilor“ seu povestiri economice despre grădinarit, economia câmpului, crescerea vitelor etc. scrisă de Ioan Georgescu. Tracteză despre legumărit, gunoii, lucrarea pământului, sămănături, vierit, pădurit, crescerea cailor, vitelor, gailor etc. Un exemplar de 90 pag. costă 25 cr. (plus 3 cr. porto). Acastă carte a eșit numai acum de sub tipar.

„Stupăritul“, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începători și pentru toți iubitorii de acest ram al economiei, de Constantin Dimian, preot în Brețcu. O carte de 154 pag. format mare 8°. Prețul 80 cr. (cu posta 85 cr.)

Insoțirile de credit împreunate cu insoțiri de consum, de vëndare, de viierii, de lăptari etc. Indreptare practică pentru înființarea și conducerea de astfel de insoțiri, de F. W. Raiffeissen. Edițiunea a V-a. Trad. de Dr. A. Brote. Editura Reuniunii rom. de agricultură din comit. Sibiuului. Conține 227 pag. și costă 80 cr. (Cu posta 90 cr.)

Cele mai de lipsă cunoscute despre Legea veterinară — o carte forte necesară pentru economii de vite. Editura Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiuului. Conține 134 pag. format mare și costă numai 30 cr. (cu posta 35 cr.)

Cartea stuparilor sătenii de Romul Simu. Cu mai multe ilustrațiuni în text. Editura Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiuului. Prețul 40 cr. trimis francoat.

Grădina de legume, de Ioan I. Negruțiu, profesor în Blăși. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruțiu e de cel mai mare folos practic și, pe cât scim, în literatura noastră de dincoace e singura scriere mai bună în această materie. Costă 25 cr. (plus 3 cr. porto).

O carte de legi. „Amicul Poporului“ indreptar în cauze administrative și judecătorești pentru poporul român de Titu Vuiculescu, preot în Peșca maghiară. Cartea e întocmită la înțeleșul țeraniilor, așa că din ea ori-ce plugar, ori-ce meștru, ori-ce om, care scie ceteri, pöte să înțeleză lămurit, ce-i este după lege ertat să facă și ce nu; cum are să și căștege anumite drepturi, la cine să se indrepte cu plângerea ori cu rugarea. Costă 50 cr. (cu posta 55)

O carte valoroasă, scrisă de d-l Ioan Popea, profesor la școlele române din Brașov. Cartea este intitulată: „Caractere morale, exemple și sentințe culesse din istoriile și literaturile poporelor vechi și moderne“. Acastă carte, atât prin esteriorul său elegant, cât și prin cuprinsul său bogat, de aproape 400 pagine, este o adevărată podöbă în literatura noastră. Atragem asupra ei atențiunea tuturor Românilor iubitori de carte; în ea cetitorul va găsi o comöră nespuse de prețioasă de învătăuri, de mângăieri, de însuflețiri spre tot ce e moral, nobil și frumos. Prețul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge și portul postal. — Se află de vëndare la Tipografia „A. Mureșianu“, la librăria N. I. Ciurcu și la librăria H. Zeidner în Brașov.

Cursul la bursa din Viena.

Din 26 Aprilie 1900.

Renta ung. de aur 4%	117.—
Renta de corone ung. 4%	92.70
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	121.20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	99.70
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	118.20
Bonuri rurale ungare 4%	92.60
Bonuri rurale croate-slavone	93.75
Impr. ung. cu premii	164.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	193.50
Renta de argint austr.	98.60
Renta de hărtie austr.	98.40
Renta de aur austr.	118.—
Losuri din 1860.	136.25
Acții de-ale Băncei austro-ungară	125.50
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	740.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	733.75
Napoleoniori	19.26
Mărci imperiale germane.	118.35
London vista.	242.80
Paris vista.	96.42 1/2
Rente de corone austr. 4%	98.40
Note italiene.	90.82 1/2

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior

Rochii de mătase pentru mirese fl. 10-50 cr.

și mai scumpe — 14 metri. — Trimise libere de porto și vamă. — Mostre se trimit imediat de „Mătăsuri Henneberg“, negre, albe și colorate dela 45 cr. până la 14 fl. 65 cr. metru.

G. HENNEBERG fabricant de mătăsuri (liferant al curții c. și r.) Zurich.

Cursul pieței Brașov.

Din 27 Aprilie 1900.

Bancnota rom.	Cump. 18.94	Vënd. 19.—
Argint român.	Cump. 18.80	Vënd. 18.86
Napoleoniori.	Cump. 19.16	Vënd. 19.22

Galbeni	Cump. 11.30	Vënd. 11.40
Ruble Rusesci	Cump. 127.—	Vënd. —.—
Mărci germane	Cump. 58.50	Vënd. —.—
Lire turcesci	Cump. 10.75	Vënd. —.—
Seris. fonic. Albina 5%	100.—	Vënd. 101.—

Sz. 9052—1899. tkvi.

Ärverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság, mint tlköznyvi hatóság közhírré teszi, hogy a „Furica“ fogarasi tak-pénztár végrehajtónak Popa Jakab Nikolai végrehajtást szenvedő elleni 238 kor. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a sárkányi kir. járásbiróság területén lévő Grid községben fekvő, a gridi 260. sz. tlközben Popa Jakab Nikolai és neje tulajdonát képező A 7 alatt 1616 hrsz. ingatlanra 10 kor. 3413 hrsz. ingatlanra 12 kor., 5311 hrsz. ingatlanra 24 kor., 5344 hrsz. 2 kor., 7012 hrsz. ingatlanra 6 kor., 9932 hrsz. ingatlanra 36 kor., valamint a gridi 377 sz. tlközben Boer Nicolai al. Bokur, Boeriu Jakob al. Bokur kk. Venețianu Vuția szül. Boeriu, Módocseea Rafira szül. Boeriu, Boeriu Maria szül. Boeriu özv. Boeriu Juon al. George, Popa George al. George, Boeriu Nicolai al. George, Dregieiu George al. George, Popa Nisca szül. Boeriu, Popa Bukura al. George, Boer Petru, Draghiesiu Lasca al. Tomi, Greblea Canditu al. Juon és Popa Nikolai al. Jakob tu ajdonát képező A 7 4866/1 hrsz. egész ingatlanra 310 kor. 4866/3 hrsz. egész ingatlanra 230 kor. és a 4866/29 hrsz. ingatlanból Popa Nicolai al. Jakobot megillető 1/15 rész-jutalékára 35 kor. 73 fil. lérben ezenuel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendeltetik, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok 1900 évi junius hó 5 ik napján délelőtt 9 órakor Grid községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árón alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyamán elszámított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt keilt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ban kieltölt övadékképes értékpapírban a kiköltött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. törv. cz. 170-ik §-ba értelmében a bánapénznek a bíróságnál előleges elhelyezését körtett. Szabá ys érű elis nérvéavt átszolgáltatai.

Fogaras, 1900. évi január hó 18-án

kir. bíróság mint teleköznyvi hatóság

918.

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, deca fiecare cutia este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de lecuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbiciose la stomach și pântece, în contra cărcilor și acreiei la stomach, constipațiunei cronice, suferinții de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai dierite bóle femeesci a luat acest medicament de casa o răspândire, ce cresce mereu de mai multe decenii încöce. — Prețul unei cutii originale sigilate Coröne 2. —

Falsificatiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, deca fiecare sticlă este provădută cu marea de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este forte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (troat) alină durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de rēcöla. Prețul unei sticle originale plumbate, Corö 1.80.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cultivarea rațională a pelii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cinci bucăți Coröne 1.80. Fiecare bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marea de apărare A. Moll

Trimiteria principală prin Farmacistul A. MOLL,
C. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9
Comande din provinciă se efectuează zilnic prin rambursă postală.
La deposite se se ceră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.
Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Franz Kellemen și engros la D. Eremia Nepoții, Teutsch & Tartler.

A V I S.

Prenumeratiunile la Gazeta Transilvaniei se pot face și renuiri și send dela 1-ua și 15 a fia carei luni.
Domnii abonati să binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca eșpedarea să li-se faca după stilul nou.
Domnii ce se șionează din nou să binevoiască a scrie adresa lămurit și să arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“